

Mesačník Základnej školy na Ulici Vajanského 2844/47 v Lučenci

školský rok 2016/17

apríl 2017

Redakčná rada

Zodpovedný vedúci: Mgr. Soňa Pinzíkova

redaktori:

A.Veselková, A.Széplakyová, M.Goljan, I. Čičmanec, F. Kortlíš

Ahoj, Bzučiaci!

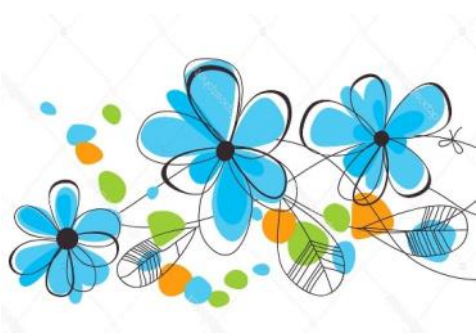
Pochabý, bláznivý—takéto a podobné prívlastky má mesiac, ktorý už máme za sebou. Obvyčajne sa mu tak hovorí pre výkyvy počasia. Aj v tomto roku mu toto všetko vyšlo do posledného písmeňa. Mali sme teploty blížiac sa horúcemu letu, ale aj studený dážď /niekde aj sneh/ a teploty pod bodom mrazu.

Mali sme veľkonočné prázdniny, spojené so šibačkou i oblievačkou /dievčatá nech mi odpustia/, čo ocenili zvlášť chlapci. Ale mali sme aj trištvrtrok a s ním spojené písomky a skúšačky. Deviataci písali „monitor“ a čakajú ich prijímacie skúšky. Takže naozaj „všehochuť“.

Pred nami je už iba pomyselná cieľová rovinka, na ktorej nás čakajú ešte oslavy vzniku školy a záver.

Tak nech nám sily do finále vydržia. Neprepáľme to, rozložme si ich premyslene, aby sme na prázdniny mohli odchádzať všetci spokojní.

Váš Bzučo

V tomto čísle nájdete:

- čo všetko patrí k sviatkom jari
- Exkurzie, besedy
- Úspechy našich žiakov
- ŠKD v apríli
- Bzučozábava

Významné dni v apríli

1. apríl

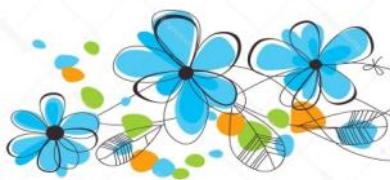
Medzinárodný deň vtáctva - História tohto dňa siaha až do čias rakúsko-uhorskej monarchie, kedy po prvýkrát v roku 1900 slovenský prírodovedec Oto Herman (1835 až 1914) zasvätil prvý apríl vtákom. Je to čas, kedy sa vracia najviac sťahovavých vtákov. Jarné prilety sledujú členovia Spoločnosti pre ochranu vtáctva (SOVS). Pri tejto príležitosti sa konajú mnohé akcie s cieľom spoznávania nášho vtáctva.

11. apríl

Deň narcisov – deň boja proti rakovine - Deň narcisov je dňom boja proti rakovine. Tento deň sa nesie v žltej farbe umelých a živých narcisov na podporu všetkých, ktorí čelia zákernej rakovine. Zakúpením tohto jarnej kvietku dobrovoľnou čiastkou každý vyjadril spolupatričnosť a podporu onkologickým pacientom. Finančná zbierka sa vracia verejnosti späť vo forme financovania programov a projektov na podporu onkologických pacientov i širokej verejnosti.

22. apríl

Deň Zeme - vznikol ako reakcia na rozsiahle poškodzovanie životného prostredia. Iniciátorom bol environmentálny aktivista, senátor Spojených štátov z Wisconsinu, Gaylord Nelson. Tento deň sa začal oslavovať od roku 1970. Jeho cieľom je pripomenutie si našej závislosti na cenných daroch poskytované Zemou. Je potreba si uvedomiť, že zemské zdroje nie sú nevyčerpatelne, a preto sa treba venovať otázkam životného prostredia a prostredníctvom spoločného celosvetového úsilia chrániť jej poklady pre budúce generácie ľudí a ostatných tvorov žijúcich na Zemi.

šibi - ryby, mastné ryby

Veľká noc alebo **Veľkonočné sviatky** alebo **Pascha** je najvýznamnejší kresťanský sviatok, ktorý pripadá na marec alebo apríl. Veľká noc je pre kresťanov oslavou zmŕtvychvstania (resp. vzkriesenia) Ježiša Krista po jeho smrti na kríži.

Na Veľkonočný pondelok je prastarou tradíciou hodovanie, polievanie a korbáč. Od rána muži a chlapci chodia po domácnostiach svojich známych a polievajú alebo korbáčujú ženy a dievčatá ručne vyrobeným korbáčom z vrbového prútia. Korbáč je spletený z ôsmich, dvanástich alebo až dvadsiatich štyroch prútov a je zvyčajne od pol do dvoch metrov dlhý a ozdobený pletenou rukoväťou a farebnými stužkami. Podľa tradície muži pri hodovaní prednesú koledy. Či sa najprv korbáčuje alebo polieva a potom spievajú či recitujú koledy záleží na situácii

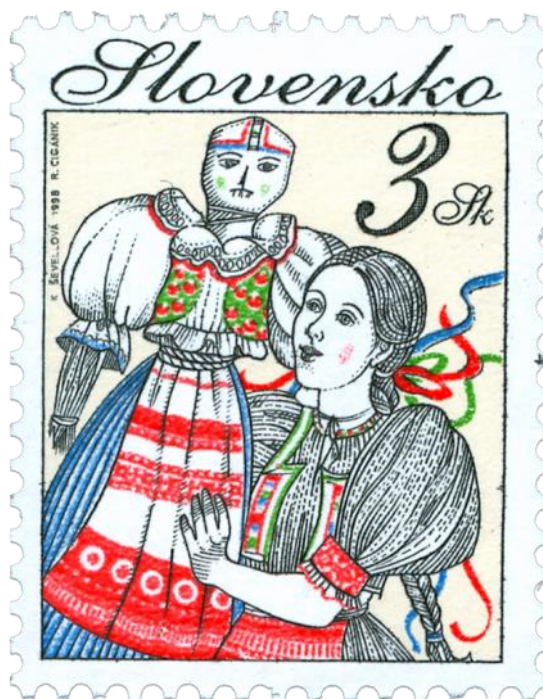
Aj keď korbáčovanie môže byť bolestivé a polievanie nepríjemné, nie je ich cieľom spôsobiť krivdu. Skôr je korbáč symbolom záujmu mužov o ženy. Nenavštívené dievčatá sa môžu dokonca cítiť urazené. Vykorbáčovaná či poliata žena dáva mužovi farebné vajíčko ako symbol jej vďaky a odpustenia. Treba spomenúť, že zvyčajne sa používa iba jedna metóda. Na strednom a západnom Slovensku väčšinou korbáčovanie a na východe polievanie.

Vynášanie Moreny

(2 týždne pred Veľkou nocou)

Morena (iné názvy: *Morana, Muriena, Smrť, Hejhana, Kyselica, Kysel, Baba, Šmertka, Smrtka, Kaniža, Marmuriena, Barboriena*) bola staroslovanská bohyňa zimy a smrti, veľmi známa i v dnešnom folklóre. Je zosobnená zimou, na jar končí jej vláda. Nie je však možné považovať ju len za bohyňu smrti, alebo za akúsi ohyzdnú starenu. Je vraj veľmi krásna. Vraj mala sestru nazývanú aj **Živa**, ktorá bola bohyňou jari a života. Prebúdza sa na jar a jej vláda končila jeseňou.

Morena na poštovej známke z roku 1998

Jeden z najarchaickejších zvykov, ktorý sa zachoval do dnešných čias. Koná sa **koncom zimy** a vyjadruje túžbu ľudí skončiť s chladným počasím a privolať teplé lúče slnka.

Tento zvyk má korene v predkresťanskom období, keď ľudia verili, že prírodu ovládajú nadprirodzené sily, ktorých konanie možno ovplyvniť. Týmto silám pripisovali aj striedanie ročných období.

Morena symbolizovala zimu, preto ak ľudia chceli, aby prišla jar, museli ju zabiť, utopiť v potoku alebo upáliť. Mala podobu slamenej figuríny oblečenej do ženských šiat, ktorú niesli mladé devy so spevom k potoku. Pri brehu ju vyzliekli, zapálili a hodili do vôd rozmrzajúcej rieky.

Najčastejším termínom vynášania Moreny je Smrtná nedeľa (pôstna nedeľa dva týždne pred Veľkou nocou). V niektorých regiónoch vynášajú mládenci aj **Deda**, slamenu figurínu v podobe starého muža.

Dievčatá z folklórnej skupiny Zvonček predviedli najprv našim žiakom túto ľudovú tradíciu vynášania Moreny a neskôr aj pre návštevníkov mesta—na tradičnom Veľkonočnom jarmoku na námestí.

NAJ v apríli

Volá sa Eva Milada Hroboňová , je výbornou žiačkou 6.A triedy a NAJ mesiaca si zaslúžila hlavne preto, že v silnej konkurencii recitátorov nášho regiónu sa prebojovala do krajského kola Hviezdoslavovho Kubína—do Banskej Bystrice na Sládkovičovu Radvaň.

Silno jej budeme držať palce, aby sa jej tohtoročné úspechy ešte viac znásobili.

Poznámka redaktorky: v regionálnej súťaži sme mali okrem Evky aj ďalšie šikovné recitátorky—Barborku Kyzúrovú /obsadila 3. miesto/ a Lianu Ráčzovú, ktorá obsadila tiež pekne 3. miesto.

exkurzia v SHMÚ

Exkurzia v SHMÚ v Banskej Bystrici

Cesta autobusom bola síce dlhá ale vedeli sme sa so spolužiakmi zabaviť.

Náš prvý cieľ bolo SHMÚ. Na prvom stanovišti bolo žlté auto nevedela som o čom to bude. Až potom som všetko pochopila. Nevie, čo všetko v tom aute je, ale nám ukázal tri zariadenia; prvé 25 kg, druhé 50 kg a posledné 100 kg. Posledné zariadenie meria veľké rieky ako je napríklad Dunaj. Meria to hĺbku a prietok; malo by sa to merať (spúšťať do vody) najmenej 7 krát. Musia si dávať pozor na odpad vo vode ako napríklad strom. BB meria rieku Hron. Merajú rieku v spolupráci s Maďarmi.

Potom sme išli do meteorologickej záhrady, kde ma najviac zaujala biela búdka, ktorá musí byť 2 m nad zemou a dvierka sa musia otvárať na sever. Nachádza sa v nej veľa teplomerov ako je vlhký, suchý, minimálny a maximálny teplomer a nesmiem zabudnúť ani na vlhkomer.

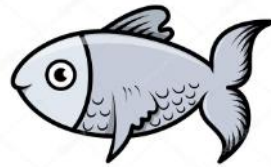
Nakoniec sme išli dnu, kde boli samé zaujímavosti.

Najnižšia teplota tejto zimy Oravská Lesná 8.1.2017 -41 °C	Najvyššia teplota v zime Bratislava 22.2.2016 20,3 °C
Najsilnejší dážď na Slovensku Salka (NZ) 12.-13.1957 228.5 mm Za 65 min.	Najväčšie krúpy na Slovensku (za posledných 18 rokov) Šuľa (VK) 19.7.2011 Priemer 7-8 cm

ryby, rybky, rybičky

V piatok 31. marca sme mali zaujímavú besedu s pánom Jurajom Culákom. Prezradil nám, že je vášnivým rybárom. A o tejto svojej záľube nám veľmi zaujímavo porozprával..

Popri výklade nám všeličo poukazoval – udice, rybárske siete, návnady. Svoje rozprávanie dopĺňal peknou prezentáciou, v ktorej sme videli aj jeho najlepšie úlovky. Predstavil nám aj naše slovenské ryby.

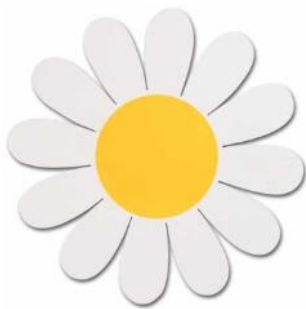
Text Barbora Kyzúrová—5.A

ŠKD v apríli

Škola očami detí

Aj my v školskom klube sme sa zapojili do výtvarnej aktivity a na počesť 35. výročia založenia našej školy sme namaľovali pekné obrázky.

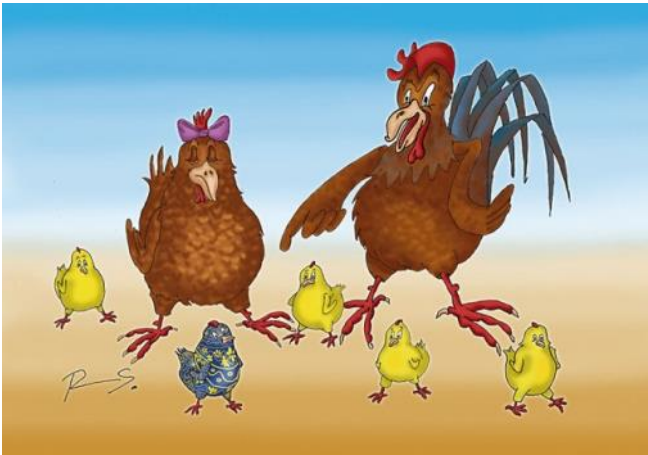
Deň Zeme – prírodovedný kvíz . kvízové otázky z prírody, hádanky, puzzle....

Text a foto K.Gubovičová

bzučozabáva

bzučozábava

Milý Zajko ráno vstal,
pyžamko si vyzliekal.
Pekne sa vyobliekal
a korbáčik si prichystal.
Vedro s vodou tiež pripravil,
k pani Líštičke sa vypravil.
Pani Líštička dvere otvorí
Zajko básničku hovorí.
Keď Zajko básničku dokončil
vedro s vodou hneď otočil.
Od Líštičky dostal kraslicu,
na korbáčik mašličku.
tak končí veselá šibačka.

Šibem, šibem, šibi ryby,
môj korbáčik nemá chyby.
Ešte vody trošička,
daj vajíčko z košíčka.

Už sa blížia sviatky jari,
už sa tešia veľkí, malí.
Dievky zas len báť sa budú,
svoje šaty sušiť budú.
Takáto je Veľká Noc,
tá má svoju čarovnú moc

Malý zajko v tráve ču-
pí, sleduje jak jar sa
budí, všetko živé radu-
je sa, na Veľkú noc ho-
tuje sa. Privítajme
sviatky jari, nech sa
všetkým dobre darí.

Pripravil F. K.